

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 20.12.2011
KOM(2011) 933 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Iniciativa „Příležitosti pro mladé“

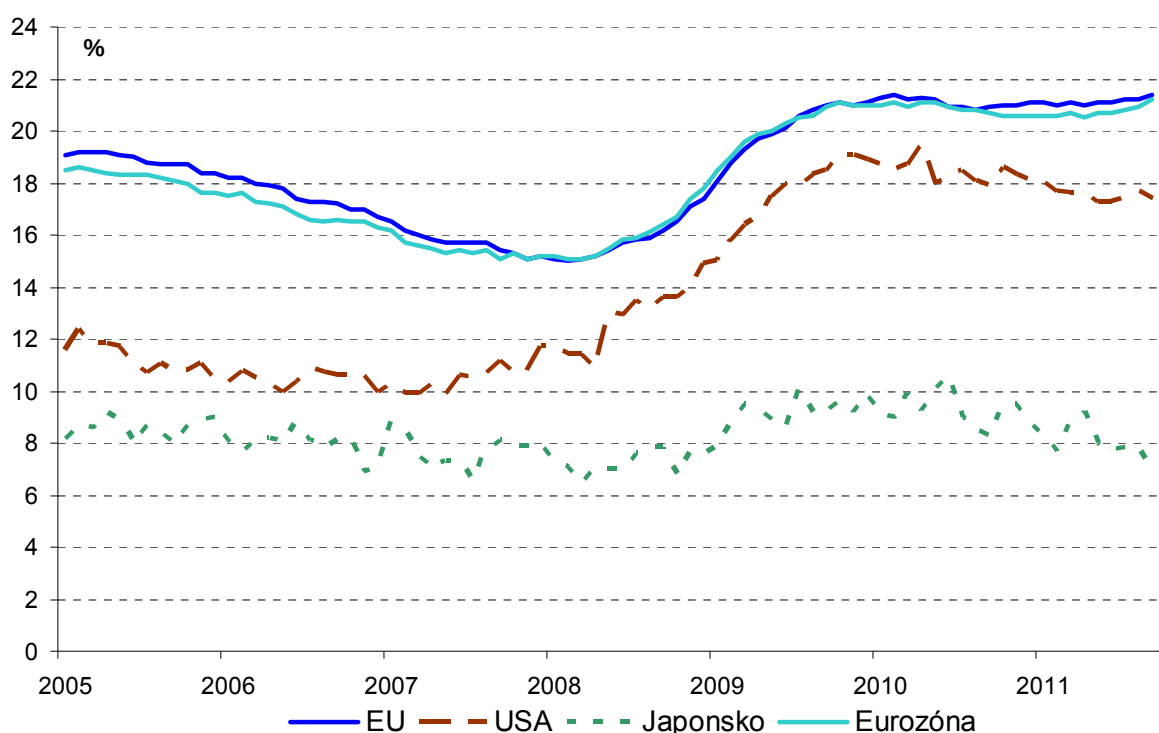
SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Iniciativa „Příležitosti pro mladé“

1. RIZIKO „ZTRACENÉ GENERACE“?

V současné době je v EU nezaměstnaných více než 5 milionů mladých lidí. V letech 2008 až 2010 se tento počet zvýšil o jeden milion.

Obrázek 1: Vývoj míry nezaměstnanosti mladých lidí (15–24 let) od roku 2005

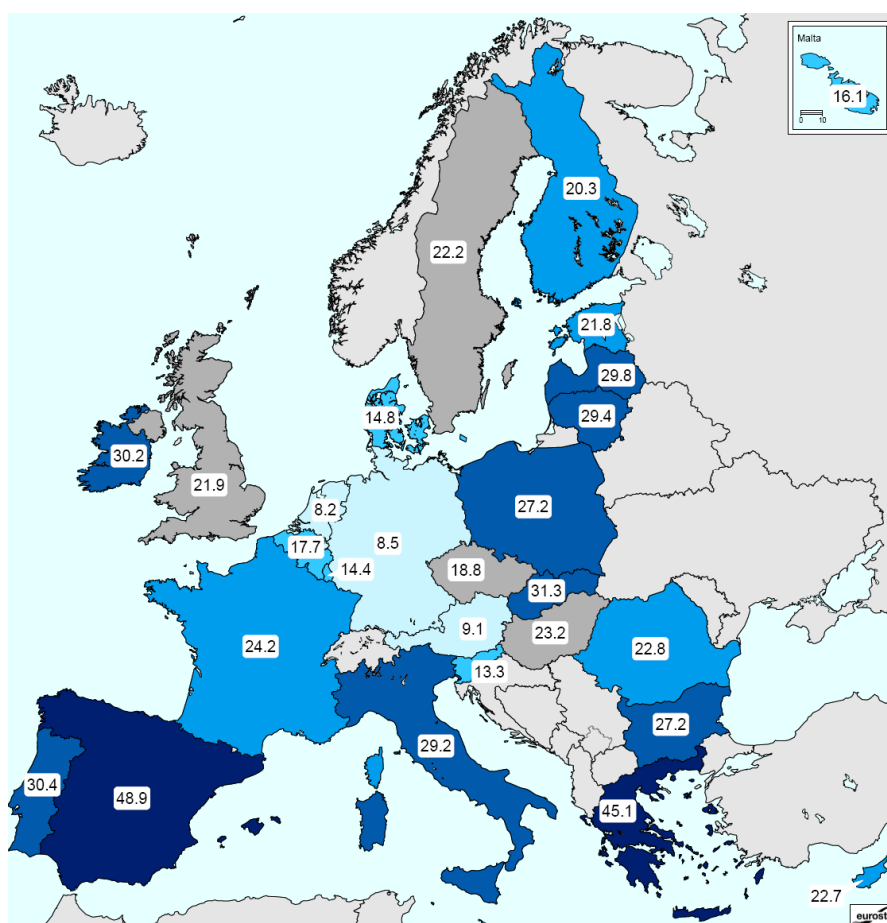

Zdroj: Měsíční údaje Eurostatu o nezaměstnanosti; sezónně očištěné údaje, s výjimkou Japonska

To znamená, že každý pátý mladý člověk na trhu práce nemůže nalézt zaměstnání. **Míra nezaměstnanosti mladých lidí** (více než 20 %) je dvakrát vyšší než míra nezaměstnanosti veškerého pracujícího obyvatelstva a téměř třikrát vyšší než míra nezaměstnanosti dospělého ekonomicky aktivního obyvatelstva. V některých zemích je to dokonce 40 %. V rámci stejných zemí se může situace značně lišit mezi jednotlivými regiony. Kromě toho jsou určité skupiny mladých lidí (včetně žen, mladých lidí s postižením, mladých lidí z rodin migrantů) mimořádně vystavené rizikům nezaměstnanosti, dlouhodobé nezaměstnanosti, předčasného ukončení školní docházky nebo nečinnosti¹.

¹ Pro představu průměrná míra nezaměstnanosti mladých lidí z rodin migrantů v EU přesahuje 30 %.

Obrázek 2: Míra nezaměstnanosti mladých lidí (15–24 let) (říjen 2011)

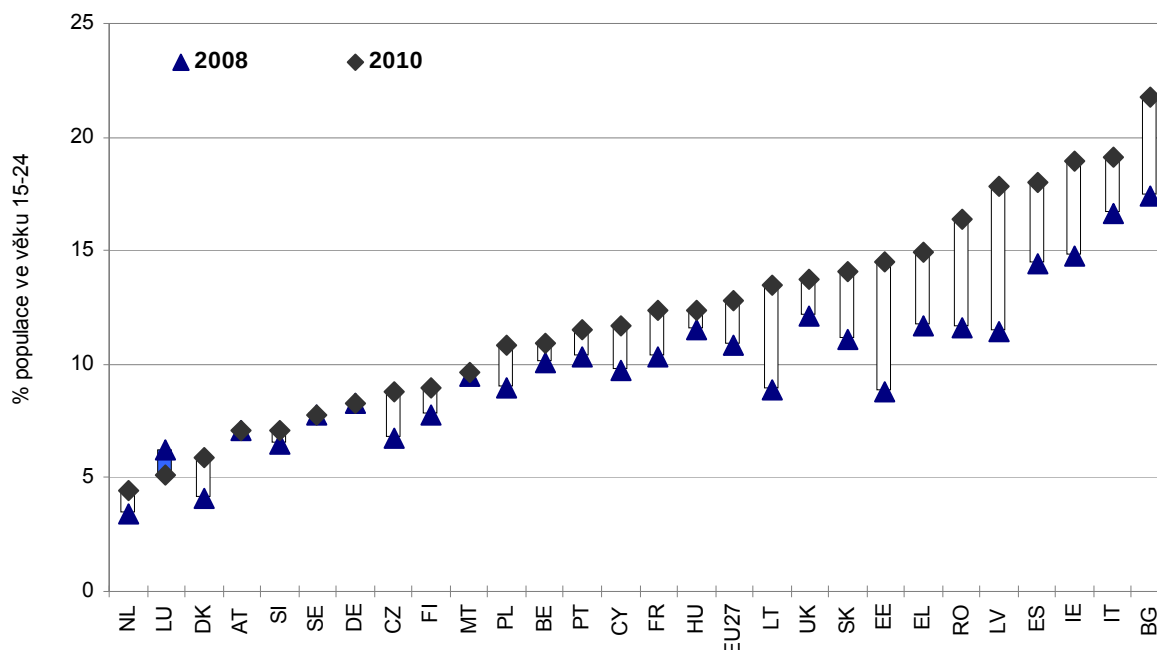

Zdroj: Eurostat, měsíční údaje Eurostatu o nezaměstnanosti; sezónně očištěné údaje

Pro mladé lidi, kteří čelí rostoucí míře nezaměstnanosti, je stále těžší si najít práci a mnoho z nich se může rozhodnout řešit tuto situaci prodloužením nebo obnovením studia. To by mohlo být investicí do budoucnosti za předpokladu, že získají ty správné dovednosti. Pozorujeme však, že velký počet mladých lidí nepracuje ani nestuduje.

Celkem 7,5 milionů lidí ve věkové skupině 15–24 let nepracuje ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy. Tento podíl se v EU jako celku zvýšil z 10,8 % v roce 2008 na 12,8 % v roce 2010. V Bulharsku, Estonsku, Irsku, Itálii, Lotyšsku, Rumunsku, Řecku, na Slovensku a ve Španělsku více než 14 % mladé generace (již) nestuduje, ale (zatím) ani nepracuje.

Obrázek 3: Podíl mladých lidí ve věkové skupině 15–24 let, kteří nebyli zaměstnaní ani se neúčastnili vzdělávání nebo odborné přípravy v letech 2008 a 2010 (v %)

Zdroj: Eurostat, šetření pracovních sil EU²

To znamená, že tito mladí lidé ukončili formální vzdělávání a jsou buď nezaměstnaní – hledají zaměstnání – nebo nejsou na trhu práce, tedy jsou např. pasivními uchazeči o zaměstnání, nemají dostatečnou motivaci vstoupit na trh práce, nebo se mu úmyslně vyhýbají a věnují se jiným rodinným nebo soukromým činnostem.

Dlouhotrvající důsledky krize pro mnoho z nich již tak složitou situaci ještě zhoršují. **Dlouhodobá nezaměstnanost mladých lidí** je na vzestupu: v průměru 28 % nezaměstnaných osob mladších 25 let nemá práci po dobu delší než 12 měsíců. Kromě toho se zvyšuje počet mladých lidí, kteří nehledají aktivně zaměstnání. Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound) odhaduje, že náklady společnosti na dlouhodobou nezaměstnanost nebo nečinnost u mladých lidí v 21 členských státech, pro které jsou k dispozici údaje, činily v roce 2008 nejméně 2 miliardy EUR za týden, což představuje 1,1 % HDP celkem³. Opětovné profesní začlenění pouhých 10 % těchto lidí by ročně ušetřilo více než 10 miliard EUR.

² Údaje pro Maltu a Švédsko jsou předběžné; údaje pro Lucembursko nejsou vzhledem k malé velikosti výběru spolehlivé.

³ Eurofound (2011), „The social impact of the crisis (Sociální dopad krize)“. Odhadované náklady zahrnují ušlý zisk a náklady veřejných financí v důsledku nadměrných převodů plateb prostřednictvím sociálního zabezpečení; představují dolní hranici, jelikož neobsahují dodatečné náklady jako nezaplacené daně z ušlého zisku, náklady na zdravotní péči a trestní soudnictví. Země, jež byly

Zároveň pokles stálých pracovních míst během krize neúměrně postihl mladé lidi se zaměstnáním: jsou s nimi příliš často uzavírány smlouvy na dobu určitou. Smlouvy na dobu určitou sice mohou být odrazovým můstkem ke stabilnějším formám zaměstnání, nicméně v těch členských státech, v nichž je podíl smluv na dobu určitou vyšší, je zároveň obtížnější přechod ze smlouvy na dobu určitou ke smlouvě na dobu neurčitou. To může vést k **segmentaci trhů práce**, přičemž mladí lidé se ocitnou na jeho spodním konci, což obnáší méně profesní přípravy na pracovišti, nižší mzdy a menší perspektivu dlouhodobého zaměstnání a kariéry⁴. Potíže na trhu práce mají rovněž negativní dopad na mladé lidi ve věku 25–29 let s vysokoškolským vzděláním, pro které je obtížné najít si zaměstnání odpovídající jejich kvalifikaci.

V roce 2010 a 2011 existovala vysoká míra nezaměstnanosti souběžně s obtížnějším obsazováním volných pracovních míst⁵. Tyto trendy poukazují na rostoucí **nesoulady na trhu práce** v důsledku nedostatečných kvalifikací, omezené geografické mobility nebo nepřiměřených platových podmínek napříč odvětvími a regiony v EU. Odhaduje se, že od současnosti do roku 2020 se uvolní 73 milionů pracovních míst v důsledku odchodu pracovníků do důchodu. Tato místa bude potřeba zaplnit příslušně kvalifikovanými novými zaměstnanci, čímž se také vytvoří nové příležitosti pro mladé lidi.

V současné době však v již nyní se zmenšující věkové skupině velká část mladé generace nemá dovednosti, aby mohla vstoupit na trh práce a uspět na něm na udržitelném základě⁶. Podíl **osob, které předčasně ukončily školní docházku**⁷, stále činí více než 14 %, což znamená každý šestý mladý člověk. Tato hodnota výrazně přesahuje cíl 10 % dohodnutý v rámci strategie Evropa 2020. OECD odhaduje, že přibližně 30–40 % osob, které předčasně ukončily školní docházku, čelí nebezpečí přetrvávajících obtíží v přístupu ke stálému zaměstnání⁸, časem s rizikem marginalizace.

K řešení těchto výzev potřebuje Evropa investovat do své mládeže a navrhnout okamžitá a účinná opatření, aby zabránila vysoké míře nezaměstnanosti mládeže a aby ji vyřešila. Opatření ke zvýšení růstu jsou nezbytná pro vytvoření nových pracovních míst, sama o sobě však nepostačují k řešení problému nezaměstnanosti mládeže. Z tohoto důvodu Komise navrhuje **iniciativu „Příležitosti pro mladé“** (viz rámeček v části 4) s cílem zaměřit se zejména na mladé lidi, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné

vyloučeny z odhadu z důvodu chybějících statistických proměnných, jsou DK, EL, FI, FR, MT a SE. Referenčním statistickým souborem jsou osoby ve věku 16 až 29 let, jež jsou nezaměstnané nebo neaktivní (nevzdělávají se však) během období více než šesti měsíců.

⁴ Viz zpráva Komise o zaměstnanosti v Evropě z roku 2010 a čtvrtletní zpravodaj EU o zaměstnanosti a sociální situaci ze září 2011.

⁵ Viz předloha společné zprávy o zaměstnanosti 2011–2012 navržená Komisí, KOM(2011) 815 příloha III ze dne 23.11.2011, s.6.

⁶ Viz předloha společné zprávy o vzdělávání a odborné přípravě 2020 navržená Komisí, KOM(2011) 902 ze dne 20.12.2011.

⁷ Osoby, které předčasně ukončily školní docházku, jsou mladí lidé, kteří vzdělávání a odbornou přípravu ukončí po dosažení pouze nižšího sekundárního vzdělání či vzdělání ještě nižšího a kteří se již vzdělávání a odborné přípravy neúčastní.

⁸ Scarpetta S., A. Sonnet a T. Manfredi (2010) „Rising youth unemployment during the crisis: how to prevent negative long-term consequences on a generation? (Zvyšující se nezaměstnanost mladých lidí během krize: jak předejít negativním dlouhodobým důsledkům pro jednu generaci?)“, OECD Social, Employment and Migration Papers, č. 106.

přípravy. Tato iniciativa spojuje konkrétní opatření členských států a EU s prioritami určenými ve strategii Evropa 2020, v závěrech Rady o zaměstnanosti mládeže z června 2011⁹ a v doporučení Rady o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky¹⁰. Iniciativa se zakládá na silném partnerství mezi členskými státy a Komisí a podporuje společnou činnost mezi orgány členských států, podnikatelskými subjekty, sociálními partnery a EU.

2. PRVOŘADÁ ÚLOHA ČLENSKÝCH STÁTŮ

Rozsah výzev a hlavní příčiny nezaměstnanosti mladých lidí se v jednotlivých členských státech liší, ale ve většině z nich mohou být určeny tyto faktory:

- Předčasné ukončení školní docházky bez kvalifikace.
- Nedostatek příslušných dovedností a nedostatek pracovních zkušeností.
- Nejisté zaměstnání následované obdobími nezaměstnanosti.
- Omezené možnosti odborné přípravy.
- Nedostatečné/nevhodné aktivní programy trhu práce.

Situace je mimořádně složitá v některých zemích, existují však i země, jež dosahují lepších výsledků a od kterých je možné se učit. Ve většině členských států (18 z 27) dosahuje míra nezaměstnanosti mladých lidí přes 20 % (údaje Eurostatu z října 2011). Šest členských států má míru nezaměstnanosti mezi 10 a 20 %, ve třinácti se míra pohybuje mezi 20 a 30 % a v pěti je tato míra vyšší než 30 % (EL, ES, IRL, PT, SK). Pouze ve třech členských státech je míra nezaměstnanosti mladých lidí nižší než 10 % (AT, DE, NL).

Primární odpovědnost za řešení nezaměstnanosti mládeže nesou členské státy, včetně na regionální a místní úrovni. Jejich orgány financují vzdělávací a sociální programy a mají politické nástroje a rozpočet na podporu programů zaměstnanosti mladých lidí. Zásadní úlohu v jednotlivých odvětvích hrají rovněž vnitrostátní nebo sociální partneři, zejména v oblastech, jako je učňovské vzdělávání, odborná příprava a pracovní postupy.

Úroveň EU může hrát podpůrnou úlohu v pomoci členským státům zlepšit situaci mladých lidí v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání dvěma způsoby:

- **Prostřednictvím přezkumu vnitrostátních politik a výkonnosti**, s důrazem na priority z pohledu EU a navržením směrů opatření na základě osvědčených postupů: prostřednictvím křížových přezkumů a koordinace hospodářské politiky, politiky zaměstnanosti, vzdělávání a sociální politiky v rámci strategie Evropa 2020, které vypracovaných každoročně v rámci evropského semestru správy ekonomických záležitostí.

⁹ Závěry Rady 11838/11 ze dne 20. června 2011 týkající se podpory zaměstnanosti mládeže.

¹⁰ Úř. věst. C 191 (2011).

- **Poskytnutím finanční podpory na vnitrostátní a přeshraniční opatření** v souladu s dohodnutými prioritami: prostřednictvím různých programů, zejména Evropského sociálního fondu a dalších programů EU, jako jsou například program celoživotního učení, program „Mládež v akci“ a program PROGRESS, který podporuje zejména nové politické přístupy pomocí experimentování v oblasti sociální politiky. Opatření, jež pomáhají řešit nezaměstnanost mladých lidí, jsou rovněž podporována dalšími fondy EU, například Evropským fondem pro regionální rozvoj, Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova, Evropským rybářským fondem nebo Evropským fondem pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

V návaznosti na první evropský semestr správy ekonomických záležitostí v roce 2011 Komise upozorňuje v roční analýze růstu na rok 2012 na první náznaky, že členské státy nereagují dostatečně účinně na doporučení. Vzhledem k závažnosti výše popsané situace se Komise domnívá, že členské státy, zejména ty s nejvyšší mírou nezaměstnanosti mládeže, by měly přijmout rozhodná opatření, aniž by čekaly na doporučení pro jednotlivé země na rok 2012, a to v následujících čtyřech hlavních oblastech:

- Prevence předčasného ukončování školní docházky

Prvním krokem v pomoci mladým lidem k lepším vyhlídkám do budoucnosti je poskytnout jim odpovídající dovednosti v průběhu jejich vzdělávání a prevence předčasného ukončování školní docházky nebo učňovské přípravy¹¹. Rada přijala doporučení týkající se omezení předčasného ukončení školní docházky v červnu 2011. Toto doporučení je klíčovým nástrojem pro splnění cíle strategie Evropa 2020, kterým je snížení předčasného ukončování školní docházky ze 14 % na méně než 10 %. Řešení spočívá v kombinaci politik sestávajících z preventivních, intervenčních a kompenzačních opatření. Aby se omezila nezaměstnanost osob, které předčasně ukončily školní docházku, jsou zapotřebí okamžitá opatření na znovuzачlenění do odborné přípravy.

- Rozvoj dovedností, které odpovídají potřebám trhu práce

Rozvoj dovedností by měl být stálou součástí kariérního rozvoje mladých lidí. Členské státy musí zajistit, aby jejich systémy vzdělávání a odborné přípravy byly schopné účinně vybavit mladé lidi příslušnými dovednostmi. V současné situaci, jež se vyznačuje silným tlakem na veřejné rozpočty, Komise vyzvala členské státy, aby upřednostňovaly účinné výdaje na vzdělávání a odbornou přípravu¹² a zároveň aby se přiblížily cíli, jímž je dosáhnout 40% podílu osob s ukončeným vysokoškolským nebo obdobným vzděláním ve věkové skupině 30–34 let¹³.

Stěžejní iniciativa „Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa“ v rámci strategie Evropa 2020 obsahuje návrh na vytvoření sdílené platformy – Evropské klasifikace dovedností, kompetencí a povolání – za účelem sblížení oblastí zaměstnanosti, vzdělávání a odborné přípravy. To je obzvláště důležité v odvětvích, jež se potýkají s nedostatkem pracovníků a jež mají potenciál pro vytváření dalších pracovních míst, jako je například zdravotnictví. Komise

¹¹ V některých zemích počet studentů, kteří nedokončí studium, dosahuje 20–30 %.

¹² Sdělení Komise „Roční analýza růstu na rok 2012“, KOM(2011) 815 ze dne 23. listopadu 2011.

¹³ Předloha společné zprávy o vzdělávání a odborné přípravě 2020 navržené Komisí, KOM(2011) 902 ze dne 20.12.2011.

také vyzývá k provedení reformy, které zajistí uznávání odborných kvalifikací¹⁴, a navrhuje vytvořit Evropský pas dovedností, jenž občanům pomůže zaznamenávat jejich dovednosti tak, aby byly transparentní a srovnatelné.

Nedostatečné znalosti cizích jazyků mohou bránit mobilitě mladých lidí na evropském trhu práce. Podobně je potřeba vyvinout více úsilí s cílem zajistit, aby mladí lidé měli dostatečnou úroveň dovedností v oblasti informačních a komunikačních technologií, což podporují například opatření v rámci stěžejní iniciativy Evropa 2020 „Digitální agenda“. Mladí lidé s vyšší mírou podnikatelského smýšlení a dovedností také budou více zaměstnatelní a s větší pravděpodobností se pustí do úspěšného podnikání. V této souvislosti hodlá Komise investovat část rozpočtu na rok 2013 určeného na výzkumné činnosti v oblasti informačních a komunikačních technologií do podpory mladých inovátorů a podnikatelů.

- Podpora první pracovní zkušenosti a praktické přípravy na pracovišti

Získávání dovedností by mělo jít ruku v ruce s výrazným zaměřením na zaměstnanost, aby se rozvinuly pracovní zkušenosti. Obzvláště důležité je učňovská příprava, odborná praxe v podnicích a stáže, protože za předpokladu, že splní potřebné normy kvality, nabízejí mladým lidem možnost získat jak příslušné dovednosti, tak i pracovní zkušenosti. Sociální partneři mohou pomoci rozvíjet systémy, které přivedou větší počet mladých lidí na trh práce, včetně krátkodobých pracovních zkušeností. Aktivní politiky trhu práce a lepší služby zaměstnanosti by měly podporovat mladé lidi při využívání těchto možností. Cílená podpora systémů by mohla přispět k udržení zvyšování kvalifikace a k hledání zaměstnání, včetně v jiných regionech a případně v ostatních členských státech.

- Přístup na trh práce: získání (prvního) zaměstnání

Vybavování mladých lidí příslušnými dovednostmi a pracovními zkušenostmi je nezbytnou, nikoli však dostačující podmínkou. Měl by se zlepšit přístup mladých lidí na trh práce. Zejména by členské státy v souladu se stávajícími doporučeními měly v případě potřeby reformovat právní předpisy na ochranu zaměstnanců po konzultaci se sociálními partnery tak, aby se snížila nepřiměřená nepružnost smluv na dobu neurčitou a poskytla ochrana a snadnější přístup na trh práce těm, kteří jsou mimo něj¹⁵. Členské státy by měly věnovat pozornost dopadu, jež mohou mít příliš vysoké nemzdové náklady práce na poptávku po vstupu práce těch, kteří vstupují na trh práce.

Je rovněž nezbytné provést takové reformy trhu práce, které mohou přispět k otevření trhu práce mladým uchazečům o zaměstnání a podnikatelům tím, že se odstraní neopodstatněná omezení pro podnikatelské a odborné služby, právní profese, účetní nebo technické poradenství, zdravotnictví a sociální péči a prostřednictvím podpory samostatné výdělečné činnosti, včetně účinné podpory podnikatelského rozvoje mladých lidí.

3. ÚLOHA EU V INICIATIVĚ „PŘÍLEŽITOSTI PRO MLADÉ“

V rámci iniciativy „Příležitosti pro mladé“ se navrhuje, aby členské státy a EU spojily své úsilí, přičemž by měly vycházet ze dvou výše popsanych oblastí činnosti EU. Kromě

¹⁴ Podle svého závazku v Aktu o jednotném trhu Komise představila svůj návrh přezkoumání pravidel EU pro uznávání odborných kvalifikací (KOM(2011) 883 v konečném znění ze dne 20. prosince 2011).

¹⁵ „Roční analýza růstu na rok 2012“, KOM(2011) 815 ze dne 23. listopadu 2011.

důkladného přezkumu vnitrostátních politik a výkonnosti v rámci strategie Evropa 2020 by mělo být vyvinulo ještě větší úsilí o plnou mobilizaci finanční podpory a nástrojů EU.

3.1. Větší využívání Evropského sociálního fondu na opatření pro zaměstnávání mládeže

Úsilí členských států by mělo být spojeno s co nejlepším využíváním finanční podpory EU, která je k dispozici buď v rámci strukturálních fondů, nebo prostřednictvím řady dalších opatření, jež Komise uskuteční.

V současném období provádění strukturálních fondů (2007–2013) členské státy naplánovaly, že přidělí dvě třetiny finančních prostředků dostupných v rámci Evropského sociálního fondu na vzdělávání a opatření v oblasti zaměstnanosti. Významná část z těchto prostředků bude použita ve prospěch mladých lidí. To představuje sumu v celkové výši 79 miliard EUR se zahrnutím příspěvků členských států. Kromě toho se v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj přidělí 7,2 miliardy EUR na vzdělávací infrastrukturu a 555 milionů EUR na infrastrukturu pro péči o dítě, která pomáhá zejména mladým matkám vrátit se na trh práce.

Na konci roku 2011 však členským státům stále zbývá 30 miliard EUR v programech ESF, které zatím nebyly přiděleny na konkrétní činnosti. Kromě toho úsilí v boji proti nezaměstnanosti mládeže často neodpovídá závažnosti problému. Vedle potřeby urychlit provádění, což je zásadní krok pro zlepšení zaměstnanosti mládeže, existuje potřeba vytvořit nové přístupy například na podporu účasti mladých lidí v programech zaměřených na učňovskou přípravu / stáže nebo na podporu podnikání mezi mladými lidmi, včetně v sociální ekonomice. Ve více než polovině členských států je situace ohledně nezaměstnanosti mladých lidí horší než průměr EU¹⁶. Nelze sice doložit příčinnou souvislost, nicméně dostupné údaje ukazují, že několik členských států s nejvyšší úrovní nezaměstnanosti mládeže se ve svých programech ESF nezaměřuje dostatečně na mladé lidi. Například v červnu 2010 míra nezaměstnanosti mládeže v Řecku, v Itálii a v Litvě dosahovala v uvedeném pořadí 32 %, 27 % a 36 %, přičemž v těchto členských státech mladí lidé představovali pouze 11 %, 15 % a 14 % příjemců finančních prostředků z ESF.

Urychlení provádění bude přínosem při zlepšování zaměstnanosti mládeže v členských státech s nejhoršími výsledky v oblasti provádění a slabou výkonností, pokud jde o nezaměstnanost mládeže (BG, EL a RO).

Členské státy s vyšší než průměrnou mírou nezaměstnanosti mladých lidí a průměrnou mírou provádění¹⁷ ESF (CY, IT, PL, SE a SK) se musí zaměřit na své specifické potíže v provádění (IT) nebo v přizpůsobení opatření ESF, aby mohly reagovat na specifické potřeby, jako jsou adekvátnost dovedností nebo pobídky pro zaměstnavatele a lepší přístup k půjčkám na založení podniku pro mladé lidi (PL).

V členských státech s mírou provádění ESF vyšší než 40 % a úrovní nezaměstnanosti mládeže přesahující průměr EU existuje prostor pro zvýšení účasti mladých lidí v programech ESF a zaměření se na specifická opatření související s mládeží (EE, ES, LT a LV).

¹⁶ BG, CY, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LV, PL, PT, RO, SE, SK a UK.

¹⁷ Na základě údajů, jež poskytly členské státy o platbách ESF na národní úrovni ve vztahu k celkové výši přidělených prostředků na konci třetího čtvrtletí roku 2011.

Další zaměření se na opatření související s mládeží a urychlení provádění by mohlo přispět k rychlému zlepšení situace nezaměstnanosti mládeže. Ve většině z vybraných zemí (BG, EE, EL, ES, IE, LV, RO, SE, SK a UK) byly určeny osoby, které předčasně ukončily vzdělávání a odbornou přípravu, jako jedna z hlavních skupin nezaměstnaných mladých lidí a tato skupina je považována za důležitý cíl v rámci zlepšování podmínek zaměstnanosti mládeže.

Komise bude podporovat lepší provádění ESF v oblasti učňovské přípravy / stáží a podnikání, včetně sociálního podnikání, s používáním technické pomoci ESF pro rozvoj a sdílení osvědčených postupů.

3.2. Inovativní přístupy na podporu přechodu ze školy do zaměstnání

Vzdělávání na pracovišti je základem pro usnadnění přechodu mladých lidí ze školy do zaměstnání a pro vytvoření kvalifikované pracovní síly pro budoucnost. V posledních letech bylo dosaženo širokého konsensu mezi veřejnými orgány, sociálními partnery a podnikatelským sektorem ohledně toho, že odborné vzdělávání a příprava by měly být poskytovány spojením teorie a praxe (tzv. „učňovská příprava“, „duální“ či „dvojí“ vzdělávání).

Navzdory všeobecnému konsensu **není dostupnost těchto míst odborné přípravy v EU vyvinuta rovnoměrně**. Na základě spolupráce EU v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, tzv. kodaňského procesu, vznikl ambiciózní pracovní program pro členské státy a sociální partnery na řešení klíčových otázek, jako je kvalita a financování odborného vzdělávání a přípravy. Praktické projekty v oblasti odborného vzdělávání a přípravy jsou již nyní financovány prostřednictvím programu EU „Leonardo da Vinci“. Iniciativy sahají od těch, které nabízejí jednotlivcům možnost odborné přípravy v zahraničí související s výkonem jejich zaměstnání po rozsáhlé úsilí o nadnárodní spolupráci.

Je však třeba, aby členské státy **vyvinuly větší úsilí** na celostátní a regionální úrovni s cílem zvýšit nabídku dvojího vzdělávání zaměřeného na potřeby trhu práce. Je nezbytné **větší úsilí ze strany podniků** – stejně jako **veřejného sektoru** – pro poskytnutí pracovních příležitostí a možnosti odborné přípravy pro mladé lidi, například v rámci strategií sociální odpovědnosti podniků. Jako příklad mohou posloužit strategická partnerství mezi různými zúčastněnými stranami.

Stáže mohou pomoci studentům a mladým absolventům získat první pracovní zkušenosti. Zvýšení nabídky možností vzdělávání na pracovišti musí jít ruku v ruce s jasným závazkem, pokud jde o podmínky, za nichž se uskutečňuje. V roce 2012 Komise představí kvalitativní rámec podporující poskytování a využívání vysoce kvalitních stáží, jehož součástí je panorama EU týkající se stáží zaměřené na zvýšení transparentnosti podmínek pro stážisty v celé EU.

Členské státy a subjekty na trhu práce by mohly učinit více pro realizaci **záruky pro mladé lidi**, která zajistí, že mladí lidé jsou buď zaměstnaní, nebo se vzdělávají či účastní odborné přípravy nebo rekvalifikace do čtyř měsíců po dokončení školy, především u osob, které předčasně ukončily vzdělávání a odbornou přípravu, a jiné zranitelné mladé lidi. Komise na žádost Evropského parlamentu zahájí v roce 2012 přípravné akce na „aktivační opatření zacílené na mladé lidi – provedení iniciativy Mládež v pohybu“, jež se zaměří na záruky pro mladé a na něž bude vyčleněn rozpočet ve výši 4 milionů EUR. Zkušenosti získané prostřednictvím těchto akcí mohou posloužit jako inspirace pro programy, jež se mají realizovat s podporou ESF.

3.3. Podpora mobility mladých lidí na trhu práce

Erasmus je hlavní program EU v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, díky kterému může každý rok 250 000 studentů studovat a pracovat v zahraničí. Kromě toho financuje spolupráci mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání v celé Evropě. Tento program podporuje nejen studenty, ale i učitele a zaměstnance podniků, kteří chtějí učit v zahraničí, a pomáhá zaměstnancům univerzit se dále odborně vzdělávat. Komise bude **vycházet z úspěchu těchto programů mobility s cílem dále podporovat mobilitu a efektivnost na trhu práce.**

Za účelem řešení nesouladu mezi nabídkou a zájemci o zaměstnání vytvořila Komise s podporou Evropského parlamentu **cílený program profesní mobility**, který pomůže mladým lidem najít zaměstnání v jiném členském státě EU a podnikům obsadit pracovní místa, pro něž se obtížně shánějí vhodní uchazeči. Komise prostřednictvím přípravné akce „Tvoje první práce přes EURES“ bude podporovat mladé lidi a zaměstnavatele (zejména malé a střední podniky) v rozvoji nadnárodního náboru pracovních sil a obsazování pracovních míst.

Problém nezaměstnanosti mládeže může rovněž pomoci vyřešit neformální učení. Proto **bude v průběhu posledních dvou let stávajícího programu „Mládež v akci“ posílena Evropská dobrovolná služba.** Cílem bude umístění alespoň 10 000 dobrovolníků. Tato pracovní zkušenost v jiném členském státě může mladým lidem poskytnout důležité dovednosti a pomoci vstoupit na trh práce. Komise zároveň zřizuje nový **Evropský dobrovolnický sbor humanitární pomoci** nabízející mladým Evropanům nové příležitosti.

Akce „**Erasmus pro podnikatele**“ podporuje mobilitu podnikatelů prostřednictvím přeshraniční výměny zkušeností tím, že nabízí začínajícím nebo novým podnikatelům příležitost učit se od zkušených hostitelských podnikatelů z jiných členských států. Naopak hostitelští podnikatelé mají možnost získat nový pohled na své podnikání a nové obchodní kontakty v zahraničí. Od zahájení programu se k účasti zaregistrovalo více než 4 200 podnikatelů, přičemž bylo vyhověno přibližně 86 % žádostí. Dosud se uskutečnilo 850 výměn.

4. DALŠÍ KROKY

Komise bude v příštích týdnech diskutovat o hospodářské a sociální situaci s každým členským státem, a to v rámci přípravy evropského semestru správy ekonomických záležitostí 2012. Bude spolupracovat s příslušnými složenými Rady a Evropským parlamentem na rychlém zavedení prvků iniciativy „Příležitosti pro mladé“, jak je popsáno v rámečku níže.

Komise bude ve spolupráci s evropskými sociálními partnery usilovat o jejich aktivní a konkrétní účast v této iniciativě a o podporu a zapojení všech zúčastněných stran.

Nová iniciativa „Příležitosti pro mladé“

Uvolnění prostředků z ESF na podporu rozvoje dovedností a přechodu ze školy do zaměstnání

- *Několik členských států by mohlo více využívat dostupné prostředky z fondů EU, včetně prostřednictvím vytvoření nových programů a urychlení realizace s cílem vytvořit rozsáhlé podpůrné programy pro mladé lidi zaměřené na boj proti předčasnému ukončení školní docházky a rozvoj zaměstnatelnosti. To je zvláště důležité u členských států s velmi vysokou mírou nezaměstnanosti mladých lidí a jejich znevýhodnění. Komise je připravena spolupracovat s členskými státy za použití zrychleného postupu pro úpravy operačních programů, poskytovat technickou pomoc z EU a urychleně získat zpět neutracené prostředky.*
- *Komise použije technickou pomoc z ESF ve výši 1,3 milionu EUR na podporu zavedení programů vzdělávání učňovského typu prostřednictvím ESF, přičemž další technická pomoc z ESF ve výši 3 milionů EUR se zaměří kromě jiného na vytvoření programů podpory pro mladé začínající podnikatele a sociální podnikatele.*
- *Komise bude podporovat členské státy při stanovení opatření souvisejících s mládeží v rámci příprav jejich programů na příští období ESF.*

Podpora přechodu ze školy do zaměstnání

- *Členské státy by se měly ve spolupráci se sociálními partnery snažit podstatně zvýšit nabídku učňovské přípravy v EU a zajistit, aby pro mladé lidi představovala opravdový prostředek, jak získat specifickou praktickou přípravu na pracovišti a pracovní zkušenosti, jež povedou ke stabilnějším formám zaměstnání. Nárůst o alespoň 10 % v EU do konce roku 2013 by znamenal celkem 370 000 nových učebních smluv¹⁸.*
- *Sociální partneři by měli, případně společně s orgány členských států, prozkoumat, jak nejlépe uskutečnit specifický cíl, jímž je „podporovat učební smlouvy a smlouvy o stážích v lepší kvalitě a ve větším počtu“ v rámci jejich autonomní dohody o „trzích práce přístupných všem“ (2010).*
- *Komise podstatně zesílí podporu studijní mobility studentů v oblasti vysokoškolského vzdělávání a odborného vzdělávání. Tím, že bude co nejvíce prostředků zaměřeno na odbornou praxi mladých lidí v podnicích, by se mělo v roce 2012 dosáhnout alespoň 130 000 umístění v rámci programů Erasmus a Leonardo da Vinci, přičemž by se jednalo o navýšení o 30 %.*
- *Začátkem roku 2012 spustí Komise kampaň zaměřenou na podniky, jejímž cílem je zvýšit povědomí podniků o odborné praxi v rámci programů Erasmus a Leonardo da Vinci a podpořit potenciální hostitelské společnosti, aby hostily evropské stážisty.*

¹⁸ Začátkem roku 2012 Komise předloží komplexní studii o nabídce učňovské přípravy v EU. V současné době se kolem 40 % studentů vyššího středoškolského vzdělávání v EU vzdělává v rámci odborného vzdělávání učňovského typu. Dvojího vzdělávání, které kombinuje teorii s praxí na pracovišti, se však účastní méně než polovina z nich.

- *Komise v roce 2012 předloží kvalitativní rámec podporující poskytování a využívání vysoce kvalitních stáží, jehož součástí je panorama EU týkající se stáží zaměřené na zvýšení transparentnosti podmínek pro stážisty v celé EU.*
- *Členské státy a subjekty působící na trhu práce musí zintenzívnit snahy o realizaci záruky pro mladé lidi, která zajistí, že mladí lidé jsou buď zaměstnaní, nebo se vzdělávají či účastní odborné přípravy nebo rekvalifikace do čtyř měsíců po dokončení školy, především u osob, které předčasně ukončily vzdělávání a odbornou přípravu, a jiné zranitelné mládeže. Komise zahájí v roce 2012 přípravnou akci na „aktivační opatření zacílené na mladé lidi – provedení iniciativy Mládež v pohybu“, jež se zaměří na záruky pro mladé a na něž bude vyčleněn rozpočet ve výši 4 milionů EUR.*
- *Komise bude investovat významný podíl rozpočtu ve výši 6 milionů EUR na sociální inovace v inovativních projektech se zaměřením na mládež ve znevýhodněných situacích a oblastech.*
- *Bude posílen rozpočet vyhrazený pro Evropskou dobrovolnou službu s cílem poskytnout v roce 2012 alespoň 10 000 míst v rámci dobrovolné činnosti.*

Podpora mobility na trhu práce

- *Evropský portál pracovní mobility EURES v současnosti obsahuje více než 1,2 milionu nabídek práce a 700 000 životopisů. V průběhu roku 2012 by členské státy měly zavést specifické služby EURES pro nábor pracovníků a podpůrná opatření zajišťující, že alespoň 100 000 z těchto pracovních míst nabízených prostřednictvím portálu EURES úspěšně obsadí mladí uchazeči, čímž se zintenzívní využívání portálu EURES.*
- *Počínaje rokem 2012 bude program „Tvoje první práce přes EURES“ zahájený Komisí v roce 2011 poskytovat přímou finanční pomoc přibližně 5 000 mladých lidí, aby mohli obsadit volná pracovní místa v jiných členských státech v období let 2012–2013. To poslouží jako pilotní fáze pro další rozvoj programu a zvýšení počtu pracovních umístění.*
- *Očekává se, že v rámci programu Erasmus pro podnikatele bude v roce 2012 financováno asi 600 dalších výměn.*

Zesílené provádění politiky jako součást evropského semestru

- *Komise bude provádět další analýzy a posouzení opatření přijatých členskými státy v boji s nezaměstnaností mladých, o čemž podá zprávu na neformálním zasedání Rady ve složení ministrů práce a sociálních věcí v dubnu 2012.*
- *Komise vyzývá členské státy, aby projednaly nezbytné úpravy svých systémů vzdělávání a odborné přípravy v rámci strategického rámce pro evropskou spolupráci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET2020“).*
- *Komise poskytne členským státům zvláštní pokyny týkající se opatření v boji proti nezaměstnanosti mládeže během dvoustranných kontaktů při přípravě národních programů reforem 2012.*

- *V květnu 2012 se Komise bude zabývat problematikou mládeže ve svých doporučeních pro jednotlivé země určených členským státům.*